

การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่

Early Intervention Services for Learners Who Received Center-Based Services in Phrae Special Education Center

สถาพงษ์ คงสมพงษ์^{1*}, พรลันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์^{2**}, พัชรวิพรรณ กิจมี^{3***}

Satapong Kongsompong^{1*}, Pornsarn Lertwittayawiwat^{2**}, Patchareewan Kijmee^{3***}

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

¹ Master of Education Program in Educational Administration

Faculty of Education, The Far Eastern University

120 Mahidol Road, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

^{2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

^{2,3} Faculty of Education, The Far Eastern University

120 Mahidol Road, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

รับบทความ: 12 กันยายน 2564

ปรับปรุงบทความ: 17 ตุลาคม 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 21 ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของ
ผู้ปกครองผู้เรียนในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)
อีเมล: 6290041020@feu.edu

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. ประจักษ์กุลสุตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)

*** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร. ประจักษ์กุลสุตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)

การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครองผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้วิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งสะท้อนได้ใน 4 มิติ ดังนี้ 1) มิติของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตร ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี และมีการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมถึงการแสดงน้ำใจและความห่วงใยผู้ปกครองผู้เรียน 2) มิติของผู้เรียน พบว่า มีพัฒนาการที่สูงขึ้น 3) มิติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการที่ดีให้กับผู้เรียนหลายด้าน และ 4) มิติของสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ พบว่า สถานศึกษามีความพร้อมทุกด้าน จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สถานศึกษาควรธำรงรักษาและส่งเสริมให้เป็นค่านิยมที่ดีขององค์กร ต่อไป

คำสำคัญ

การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstract

This qualitative research was to study current context of early intervention services based on the impressive perceived of parents of learners who received center-based early intervention services in Phrae Special Education Center. The research target group were parents of learners who received center-based early intervention services in Phrae Special Education Center, 24 participants. The research tools were the researcher, in-depth interview form and the focus group discussion form. The results were analyzed with content analysis method. The research results revealed that early intervention services based on the impressive perceived of parents of learners reflected on 4 dimensions 1) Teacher and Educational Personnel found that they intended to teach and rehabilitate, specialized, empathize and focus, individual supervision, as well as to track the progression of the developments for learners. And treated to the parents with advices and knowledge for the learners' developments and care concern. 2) Learners found that they were able to achieve higher development progress. 3) Early Intervention Services found that the service had organized numerous activities to promote the developments of learners. And 4) Places, Materials and

Equipment were perfect available for services. According to the findings, Phrae Special Education Center should preserve and promote for the core values of the organization.

Keywords

Early Intervention Services, Center-Based Services' Learner, Special Education Center

บทนำ

ประชาชนชาวไทยมีสิทธิ เสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ และสภาพทางร่างกายหรือสุขภาพ ฯ จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และมีความสามารถ ซึ่งรัฐต้องจัดบริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึง เพื่อให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ ซึ่งศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (Education Provision for Persons with Disabilities Act, B.E. 2551, 2008, 2) มีบทบาทหน้าที่ดังนี้ จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา การจัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและประสานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย (Special Education Bureau, 2018, 1)

บทบาทหน้าที่ที่มีความชัดเจนและรับรู้ของชุมชนและสังคมของศูนย์การศึกษาพิเศษ คือ เป็นสถานศึกษาของรัฐที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กพิการตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยกระบวนการเริ่มตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว หรือแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า

รวมถึงการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (Special Education Bureau, 2008, 23-29) ทางศูนย์การศึกษาพิเศษมีหน้าที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการหรือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท ประกอบด้วย บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน (Notification of The Ministry of Education, B.E. 2552, 2009, 8) จากการศึกษาข้อมูลงานวิจัยจากต่างประเทศพบว่า แนวคิดสำหรับการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากมุมมองของผู้ให้บริการ จะประกอบด้วยมิติ 5 ด้าน คือ 1) สภาพและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) คุณภาพและความเป็นมืออาชีพของผู้ให้บริการ 4) กระบวนการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอื่น และ 5) กลยุทธ์และเทคนิคการบริการอื่น ๆ เช่น การรายงานผลการให้บริการ การมอบหมายโปรแกรมสำหรับการปฏิบัติต่อเนื่องที่บ้าน การสื่อสารระหว่างศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ (James Campana, Romero-Galistro, Labajos-Manzanares, Galvez-Ruiz & Moreno-Morales, 2020, 1, 5)

ปัจจุบัน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีผู้เรียนมารับบริการในปีการศึกษา 2563 จำนวน 146 คน ซึ่งแยกตามประเภทการให้บริการ ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 35 คน 2) ผู้เรียนที่รับบริการที่หน่วยบริการ (ประจำในแต่ละอำเภอของจังหวัดแพร่ จำนวน 5 หน่วยบริการ) จำนวน 67 คน และ 3) ผู้เรียนที่รับบริการตามบ้าน จำนวน 44 คน ทั้งนี้ หากแบ่งตามประเภทความพิการ จะประกอบด้วย 1) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ จำนวน 48 คน 2) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 37 คน 3) ผู้เรียนบุคคลออทิสติก จำนวน 28 คน 4) ผู้เรียนพิการซ้อน จำนวน 27 คน 5) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 2 คน 6) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา จำนวน 2 คน 7) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น จำนวน 1 คน และ 8) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ จำนวน 1 คน (Phrae Special Education Center, 2021, 14) โดยมีจุดเน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นตามศักยภาพ ด้วยครูที่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ภายใต้ระบบประกันคุณภาพและการมีส่วนร่วม (Phrae Special Education Center, 2021, 6) และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ยังมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาและประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารสู่การพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการบริหารหลักสูตรและการประสานความร่วมมือ การพัฒนาผู้เรียน การวางแผนการบริหาร การจัดการชั้นเรียน การพัฒนาครู การมีส่วนร่วมของครอบครัว และการพัฒนานโยบาย (Phupat, 2017, 248-252) โดยส่งเสริมปัจจัยที่จะส่งผลให้การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น อันประกอบด้วยปัจจัยด้านจริยธรรมของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ศักยภาพของผู้บริหาร บรรยาภาสและสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่าง

สถานศึกษากับชุมชน การบริหารงานบุคคล และเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการ (Phupat, 2018, 92-100) แต่จากการศึกษาพบว่า ที่ผ่านมามาตรฐานศึกษาได้จัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ได้เป็นอย่างดีและมีแนวโน้มการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นเพียงเฉพาะมุมมองของผู้ให้บริการ ซึ่งขาดมุมมองของผู้ปกครองผู้เรียน อันเป็นการสะท้อนจากผู้รับบริการโดยตรงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการร่วมพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและพัฒนาการที่ดีขึ้นได้อย่างเต็มศักยภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นหัวหน้างานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จึงมีความสนใจศึกษาสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ซึ่งสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจ เป็นภาวะประสบการณ์ เหตุการณ์ สถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อม ที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองผู้เรียนที่สามารถรับรู้และเข้าใจได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งจะเป็นการตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่

ทบทวนวรรณกรรม

1. บริษัณาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ

บริษัณาและความเชื่อด้านการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการเน้นย้ำว่า 1) เด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการทางการศึกษาและอื่น ๆ จนสามารถได้รับประโยชน์สูงสุดตามศักยภาพของตน 2) การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรจัดให้เร็วที่สุด ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ และการจัดบริการทางการศึกษาควรจัดโดยวิธีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม และอาชีพ รวมทั้งจัดโปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ให้มีความรู้ ความสามารถ ช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ 3) การศึกษาจะทำให้เด็กพิการสามารถอยู่หรือใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ 4) การฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือ การใช้ทรัพยากร และหน่วยบริการต่าง ๆ ในชุมชนร่วมกัน โดยได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและระบบส่งต่อ เป็นกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของชุมชน และส่งผลต่อการพัฒนา การบริการ และการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Special Education Bureau, n.d., 16)

2. หลักการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หมายถึง กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการในวัยเด็กหรือก่อนเรียนอย่างมีเป้าหมายตามความต้องการจำเป็นของเด็ก โดยความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการลดผลกระทบจากความพิการและป้องกันความพิการหรือปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาอันเนื่องจากความพิการ โดยการจัดโปรแกรมที่เป็นระบบในการให้บริการด้านต่าง ๆ โดยเร็วที่สุดแก่เด็กที่พบว่ามีความเสี่ยงหรือทันทีที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีความพิการ มุ่งเน้นการให้บริการทางการศึกษากับพ่อแม่และครอบครัว และเด็กได้รับการจากนักวิชาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ อนามัย การบำบัดรักษา ตลอดจนป้องกันความพิการที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับเด็กทั่วไปหรือใกล้เคียงกับเด็กทั่วไปมากที่สุด (Special Education Bureau, 2008, 2, 9) ซึ่งการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย

- 1) รวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็กพิการที่มารับบริการ
- 2) คัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา/ส่งต่อ
- 3) ประเมินระดับความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการที่มารับบริการ
- 4) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนรายบุคคล
- 5) ให้บริการเตรียมความพร้อมและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการสอนรายบุคคล
- 6) การประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 7) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลและส่งต่อ และ
- 8) จัดทำและให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเด็กพิการ (Special Education Bureau, n.d., 42-43)

3. ศูนย์การศึกษาพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (Education Provision for Persons with Disabilities Act, B.E. 2551, 2008, 2) ทางสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (Special Education Bureau, n.d., 22-25) ได้มีการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษให้สอดคล้องกับกฎหมายและภาระงานที่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง ดังนี้

บทบาทที่ 1 จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

บทบาทที่ 2 พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 3 จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 4 จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ

บทบาที่ 5 ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน ด้วยกระบวนการทางการศึกษา

บทบาที่ 6 เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาที่ 7 จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด

บทบาที่ 8 ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Jainapa & Rasanond (2020, 7) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้เข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านภาพลักษณ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ และด้านค่าใช้จ่าย ตามลำดับ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

Romero-Galisteo, Blanco-Villaseñor, Moreno-Morales & Gálvez-Ruiz (2019, 1-4) ได้ทำการวิจัย คุณภาพของการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากมุมมองของผู้รับบริการเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มทั่วประเทศสเปน ผลการวิจัยพบว่า มีมิติคุณภาพ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) สภาพและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) คุณภาพและความเป็นมืออาชีพของผู้ให้บริการ และ 4) กลยุทธ์และเทคนิคการบริการอื่น ๆ เช่น การรายงานผลการให้บริการ และการสื่อสารระหว่างศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับผู้รับบริการ

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย คือ ผู้ปกครองผู้เรียนที่รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแบบไป-กลับ อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 24 คน ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียด ขั้นตอน การดำเนินการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยมีความสมัครใจและได้รับแจ้งจากผู้วิจัยแล้วว่า ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากการตอบข้อคำถาม/แนวทางการสัมภาษณ์จะถูกนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการวิจัยอย่างเคร่งครัด เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัย แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยแนวทางการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง มุ่งเน้นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีข้อคำถาม/แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก เช่น “ท่านรู้จักศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ได้อย่างไร? จากช่องทางใดบ้าง? ขอ

ความกรุณาอธิบาย” “ท่านประทับใจอะไรบ้างจากการส่งบุตรหลานเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูทางการศึกษาจาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่? โปรดอธิบายและขยายความในรายละเอียด” ซึ่งข้อคำถาม/แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาและค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการศึกษาพิเศษ และด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน และผ่านการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองสัมภาษณ์กับผู้ปกครองผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยจำนวน 3 คน เพื่อให้ผู้วิจัยได้สร้างความคุ้นเคยและปรับแนวทางการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมได้ยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปสัมภาษณ์จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ในเดือนเมษายน 2564 ตามวันและเวลาที่นัดหมาย ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ การสัมภาษณ์แต่ละบุคคลใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที โดยผู้วิจัยจดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลทุกคน การสัมภาษณ์ทั้งหมดได้ยุติเมื่อพบว่า ข้อมูลที่ได้รับไม่มีประเด็นใหม่เพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้รับมาก่อน ถือว่าข้อมูลมีความอิ่มตัวแล้ว และภายหลังการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์ประเด็น และบรรยายพรรณนา และขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับเข้าสู่กระบวนการสนทนากลุ่มกับตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที จำนวน 1 ครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลซ้ำและแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งสะท้อนได้ใน 4 มิติ ดังนี้

1. มิติของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ต่างมีคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาเชิงบวก เช่น มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตร ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี และมีการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมถึงการแสดงความใส่ใจและความห่วงใยผู้ปกครองผู้เรียน

2. มิติของผู้เรียน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงกับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย ผู้เรียนมีศักยภาพและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน สามารถเรียนรู้ตอบสนอง รู้จักการรอคอย กล้าแสดงออกช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ ดีขึ้น อีกทั้งผู้เรียนยังรู้สึกมั่นคงปลอดภัยทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจ ส่งผลให้เป็นภาระของครอบครัวลดลง

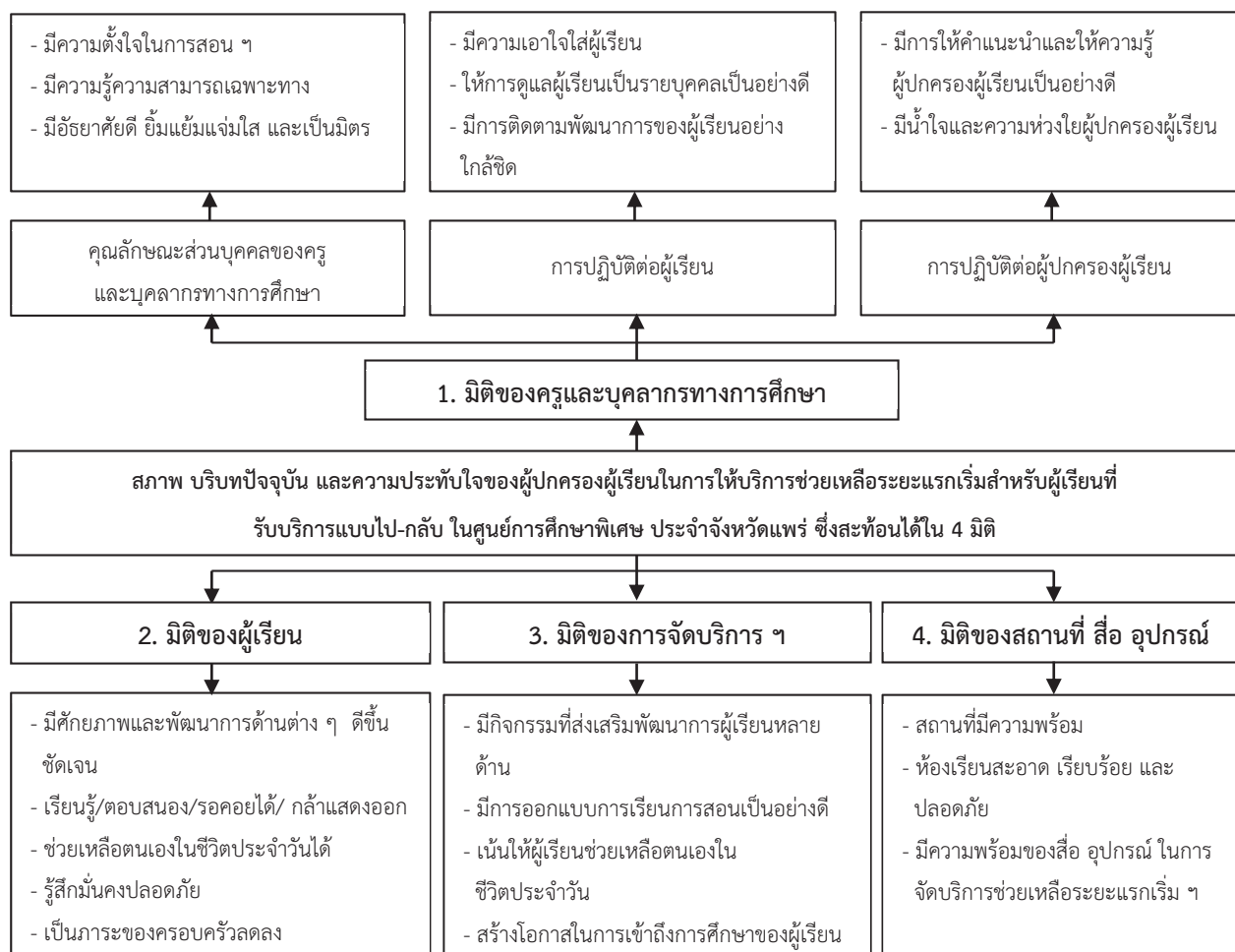
3. มิติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนหลายด้าน มีการออกแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างดี เน้นให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียน

4. มิติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์

สถานศึกษามีสถานที่ที่มีความพร้อม อาคารและห้องเรียนมีความสะอาด เรียบร้อย และมีความปลอดภัย อีกทั้งมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การบำบัดฟื้นฟู และการจัดกิจกรรมเสริมให้กับผู้เรียน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีการทวนสอบข้อมูลผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้เรียนลดภาระของผู้ปกครองและครอบครัว อีกทั้งสามารถอยู่ร่วมในสังคมและชุมชนได้อย่างมีความสุขเพิ่มขึ้น และการจัดการเรียนการสอนที่มีการออกแบบมาเป็นอย่างดี มีความหลากหลาย และมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพให้กับผู้เรียนรายบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ผู้เรียนพึงการได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกับผู้เรียนปกติ โดยผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดตามภาพที่ 1 ดังนี้



ภาพที่ 1: สภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจึงขออภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. มิติของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และมีอัธยาศัยดี ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมถึงการแสดงน้ำใจและความห่วงใยผู้ปกครองผู้เรียน ทั้งนี้ผลการวิจัยข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ดีของการเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานทางการศึกษาพิเศษ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนพิการจนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาตรงตามสายงาน หรือมีคุณสมบัติเพิ่มเติมที่สอดคล้องตามสายงาน และปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความประทับใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jainapa & Rasanond (2020) เรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด โดยมีความคิดเห็นว่า ครูควรปฏิบัติต่อผู้เรียนพิการทุกคนด้วยความรัก เข้าใจธรรมชาติ และความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. มิติของผู้เรียน พบว่า ผลลัพธ์โดยตรงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ นั้น ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น และช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น ส่งผลให้ช่วยลดภาระของผู้ปกครองและครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ สามารถจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างเป็นระบบตามกระบวนการได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับผู้เรียนทุกคนในทุกวันทำการ และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลของผู้เรียน อีกทั้งเน้นการจัดการศึกษาควบคู่กับการบำบัดฟื้นฟู โดยผู้ปกครองผู้เรียนต่างให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaiprom (2018) เรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้ ต้องมีระบบและการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่เข้าถึงได้ง่ายและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองในการส่งผู้เรียนเข้ารับบริการได้อย่างต่อเนื่อง

3. มิติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และด้านทักษะสังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีการออกแบบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนรายบุคคลได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน และประสานความร่วมมือในการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ภายใต้การนิเทศ

กำกับ ติดตาม และประเมินผลของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiatragul, Jaroonum & Chotisukan (2013) เรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองผู้เรียนจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม มีการคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการคำนึงถึงระดับความสามารถพื้นฐานและข้อจำกัดของผู้เรียน และมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพความพิการ

4. มิติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ พบว่า สถานศึกษามีสถานที่ที่มีความพร้อม อาคารและห้องเรียน มีความสะอาด เรียบร้อย และมีความปลอดภัย อีกทั้งมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การบำบัดฟื้นฟู และการจัดกิจกรรมเสริมให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เช่น ห้องกิจกรรมบำบัด ห้องกระตุ้นพัฒนาการประสาทสัมผัส ห้องเตรียมฝึกพูด ห้องบำบัดคลื่นสมอง ห้องดนตรีบำบัด ห้องศิลปะบำบัด ห้องกายภาพบำบัด และห้องเรียนเฉพาะประเภทความพิการ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างมีความพร้อม ภายใต้การสนับสนุนจากต้นสังกัด ทั้งการลงทุนด้านสถานที่ อาคาร ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู และงบประมาณสนับสนุนในการจัดหาสื่อ และอุปกรณ์ในการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Romero-Galisteo, Blanco-Villaseñor, Moreno-Morales & Gálvez-Ruiz (2019) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพของการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากมุมมองของผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มควรประกอบด้วยมิติคุณภาพ 4 ด้าน คือ 1) สภาพและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) คุณภาพและความเป็นมืออาชีพของผู้ให้บริการ และ 4) กลยุทธ์และเทคนิคการบริการอื่น ๆ เช่น การรายงานผลการให้บริการ การสื่อสารระหว่างศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับผู้รับบริการ ดังนั้น มิติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ จึงมีความจำเป็นและสำคัญต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

สรุป

การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ พบว่า มีสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งสะท้อนได้ใน 4 มิติ ประกอบด้วย 1) มิติของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตร ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี และมีการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียนเป็น

อย่างดี รวมถึงการสนใจและความห่วงใยของผู้ปกครองผู้เรียน 2) มติของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เช่น มีความสามารถในการเรียนรู้ มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และมีความกล้าแสดงออก 3) มติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางสังคม และ 4) มติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ พบว่า สถานศึกษามีความพร้อมทั้งสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปพัฒนาให้เป็นค่านิยมองค์กรของการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ หากสถานศึกษาอื่นจะนำไปใช้ประโยชน์ควรคำนึงถึงสภาพและบริบทที่แตกต่างกัน

References

- Chaiprom, K. (2018). **The Opinions of Students' Parents toward Educational Management of the Special Education Centers in Maha Sarakham Province.** (Master's thesis, Master of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University). [In Thai]
- Education Provision for Persons with Disabilities Act, B.E. 2551. (2008, 5th February). **Royal Thai Government Gazette.** Book 125 Chapter 28 A. Page 1-13. [In Thai]
- Jainapa, W. & Rasanond, T. (2020). Parents' Opinions Concerning Decision Making to Apply Special Needed Children for Early Intervention Service from the Central Special Education Center, Bangkok. **Journal for Social Sciences Research.** 11(2). 35-54.
- Jemes-Campaña, I., Romero-Galisteo, P., Labajos-Manzanares, M., Gálvez-Ruiz, P. & Moreno-Morales, N. (2020). The Inventory of Quality in Early Intervention Centres for Service Providers: Preliminary Validating Study in a Spanish Sample. **International Journal of Environmental Research and Public Health.** 17(7), 1-11.
- Jiatragul, Y., Jaroontum, O. & Chotisukan, S. (2013). The Guardians' Satisfaction toward Early Intervention Services for Children with Disability of Krabi Special Education Center. **Valaya Alongkorn Review.** 3(1), 109-120.
- Notification of The Ministry of Education, B.E. 2552. (2009, 8th June). **Royal Thai Government Gazette.** Book 126 Special Chapter 80 D. Page 45-47. [In Thai]

- Phrae Special Education Center. (2021). **Information Report of Academic Year 2020**. Phrae: Phrae Special Education Center, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- Phupat, B. (2017). **The Development of Administrative Model of Phrae Special Education Center towards Learners' Development**. Phrae: Phrae Special Education Center, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- _____. (2018). **Factor Affecting Early Intervention Service of Phrae Special Education Center**. Phrae: Phrae Special Education Center, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- Romero-Galisteo, R.P., Blanco-Villaseñor, A., Moreno-Morales, N. & Gálvez-Ruiz, P. (2019). Early Intervention and Perceived Quality Refinement of the Inventory of Quality in Early Intervention Centers. **Medicine**. 98(15, e15173), 1-6.
- Special Education Bureau. (2008). **Manual of Early Intervention Services for Children with Disabilities in Special Needed School and Special Education Center**. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- _____. (2018). **Education Management for Person with Disabilities or Learners with Special Needed** [Self- Study 3rd Book Series of Fundamentals in Education Management for Person with Disabilities or Learners with Special Needed]. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- _____. (n.d.). **Operation Manual for Special Education Center**. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]